

[Udenrigsministeren.] Den mest resultatgivende løsning, synes der at være ved at vise sig et tilsvarende behov i forholdet til de østeuropæiske lande.

Fra regeringens side har man i erkendelse af dette forhold principielt reageret positivt på de røster, der med tiltagende styrke har lydt fra såvel østligt som vestligt og neutralt hold om sammenkaldelse af en Øst- og Vestkonference. I sin tiltrædelseserklæring udtalte regeringen, at den gik ind for afholdelse af en konference om europæisk sikkerhed, når grundige forberedelser har vist, at den kan forventes at ville føre til nyttige resultater. Regeringen har endvidere ved flere lejligheder udtalt, at den betragter det som en selvfølge, at de for de centrale europæiske spørgsmål medansvarlige stater, USA og Canada, skal deltage såvel i en eventuel konference som i forberedelserne til denne. Under mine samtaler i Moskva erfarede jeg, at dette standpunkt ikke støder på vanskeligheder fra sovjetisk side. For så vidt angår Østtysklands deltagelse, må den, som ligeledes sagt fra denne talerstol, arrangeres på en måde, som ikke præjudicerer anerkendelsesspørgsmålet.

Det må nok erkendes, at de fundamentale europæiske sikkerhedsproblemer — jeg tænker på Tysklandsspørgsmålet, nedrustning m. v. — endnu ikke er modne til løsning på en konference, der indkaldes i en forholdsvis nær fremtid.

Warszawapagtlandene har i en erklæring, der i oktober i fjor udsendtes fra et møde i Prag, foreslået to dagsordenspunkter for en konference, nemlig for det første afkald på magtanvendelse og for det andet en udvidelse af Øst-Vestsamarbejdet på det økonomiske, tekniske og videnskabelige område. Fra dansk side har vi opfattet forslaget som et udtryk for, at man fra østlig side ønsker at undgå emner, hvorom der alligevel ikke kan opnås enighed på indeværende tidspunkt. Samtidig er det imidlertid vor opfattelse, at de af Warszawapagtlandene foreslåede to punkter ikke indeholder meget nyt, ikke vil bringe os ret meget videre og i hvert fald ikke direkte vil bidrage til at løse de europæiske sikkerhedsproblemer.

Som tidligere nævnt er spørgsmålet om magtatkald i forhold til Forbundsrepublikken allerede genstand for bilaterale for-

handlinger, og det foreslåede praktiske samarbejde nødvendiggør for så vidt ikke et nyt forum, da vi i forvejen har FN's økonomiske Kommission for Europa, ECE, og andre internationale organisationer. Formålet med en konference må være at føre udviklingen videre frem og i sidste ende at skabe nye og levende samarbejdsformer mellem Europas lande.

Der er efter vor opfattelse behov for et multilateralt forum til at drøfte forskellige problemer, der hverken hører til blandt de fundamentale europæiske sikkerhedsproblemer eller udelukkende vedrører økonomiske, tekniske og videnskabelige problemer, men som generelt er af en betydelig praktisk og samtidig en vis politisk interesse — politisk i den forstand, at et samarbejde mellem Øst og Vest om en løsning af disse problemer ville have en gunstig virkning på skabelsen af det politiske klima, der er en forudsætning for en løsning af de underliggende problemer.

Disse overvejelser er som nævnt bl.a. baseret på det forhold, at der synes at være visse grænser for, hvor langt man kan komme ad bilateral vej. Fra dansk side er vi rede til aktivt at medvirke til at opstille en liste over sådanne problemer, hvor det forekommer os nyttigt at føre Øst-Vestdialogen og ikke mindst samarbejdet ind i en multilateral bane. Som det bl.a. fremgår af kommuniquet fra ministerrådet i Bruxelles i begyndelsen af december sidste år, har der i NATO været ført en række drøftelser om emner, som i særlig grad egner sig til frugtbare forhandlinger mellem Øst og Vest og til en snarlig løsning. Disse emner tog ikke kun sigte på en sikkerhedskonference, men en sådan indgik i overvejelserne. I kommuniquet nævnes udtrykkelig kulturelle problemer, spørgsmålet om balancerede styrkereduktioner og de i øvrigt meget omtalte miljøproblemer, men der er mange andre muligheder for at finde velegnede emner for en frugtbart dialog i multilateralt regi.

Det er således i første omgang behovet for en multilateral samarbejdskonference, der synes at trænge sig på, som den bedste måde at bringe afspændingen et skridt videre. Ligesom andre — både i Øst og Vest — erkender vi, at de egentlige sikkerhedsproblemer endnu ikke lader sig løse på en